

**Προαιρετικό Πρωτόκολλο
στη Σύμβαση για την Εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών**

Υιοθετήθηκε με την από 6.10.1999 απόφαση Α/54/4 της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ και

άνοιξε για υπογραφή στις 10.12.1999, ημέρα των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

Έναρξη ισχύος: 22.12.2000, σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 1¹

Κείμενο: Ηνωμένα Έθνη, Treaty Series, vol. 2131, p. 83

[όπως κυρώθηκε με το **Ν. 2952/2001 : Κύρωση του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για την Εξάλειψη όλων των μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών», (ΦΕΚ 248, τ. Α')²**]

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο.- Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, το Προαιρετικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση για την εξάλειψη όλων των μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών (Ν. 1342/1983, ΦΕΚ 39, τ. Α'), που καταρτίστηκε στις 6 Οκτωβρίου 1999 υπό την αιγίδα της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, του οποίου το κείμενο σε πρωτότυπο στη γαλλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

Προαιρετικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση για την Εξάλειψη κάθε Μορφής Διάκρισης έναντι των γυναικών

ΤΑ ΚΡΑΤΗ -ΜΕΡΗ ΠΑ ΠΑΡΟΝ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ,

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΝΤΑΣ ότι με τον Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών διακηρύσσεται και πάλι η πίστη στα θεμελιώδη ατομικά δικαιώματα, στην αξιοπρέπεια και την αξία της ανθρωπίνης προσωπικότητας και στην ισότητα των δικαιωμάτων ανδρών και γυναικών.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΝΤΑΣ επίσης ότι στην Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων διακηρύσσεται ότι όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι και ίσοι ως προς την αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα και ότι κάθε άνθρωπος δικαιούται να επικαλείται όλα τα δικαιώματα και όλες τις ελευθερίες που προκηρύσσει η Διακήρυξη, χωρίς καμία απολύτως διάκριση, ειδικότερα ως προς το φύλο.

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι τα Διεθνή Σύμφωνα περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τα λοιπά διεθνή έγγραφα περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων απαγορεύουν τη διάκριση εξαιτίας του φύλου.

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ τη Σύμβαση για την εξάλειψη κάθε μορφής διάκρισης έναντι των γυναικών η Σύμβαση, με την οποία τα Κράτη -Μέρη καταδικάζουν τη διάκριση έναντι των γυναικών σε όλες τις μορφές της και συμφωνούν να ακολουθήσουν με όλα τα κατάλληλα μέσα και χωρίς καθυστέρηση μία πολιτική που τείνει στην εξάλειψη της διάκρισης έναντι των γυναικών.

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ ότι είναι αποφασισμένα να εξασφαλίσουν την πλήρη άσκηση από τις γυναίκες, σε συνθήκες ισότητας, όλων των θεμελιωδών δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών, και να λάβουν αποτελεσματικά μέτρα για την πρόληψη παραβιάσεων αυτών των δικαιωμάτων και ελευθεριών.

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

Άρθρο πρώτο.- Κάθε Κράτος-Μέρος στο παρόν Πρωτόκολλο («το Κράτος-Μέρος») αναγνωρίζει την αρμοδιότητα της Επιτροπής για την εξάλειψη των διακρίσεων έναντι των γυναικών («η Επιτροπή») όσον αφορά τη λήψη και την εξέταση αιτήσεων που υποβάλλονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 2.

Άρθρο 2.- Αιτήσεις μπορούν να υποβάλλονται από άτομα ή ομάδες ατόμων ή στο όνομα ατόμων ή ομάδων ατόμων που υπόκεινται στη δικαιοδοσία Κράτους-Μέρους, που διατείνονται ότι είναι θύματα παραβίασης από αυτό το Κράτος-Μέρος κάποιου από τα δικαιώματα που αναφέρονται στη Σύμβαση. Αίτηση μπορεί να υποβληθεί στο όνομα ατόμων ή ομάδων ατόμων μόνο με τη συγκατάθεσή τους, εκτός αν ο συντάξας την αίτηση μπορεί να αποδείξει ότι ενεργεί για λογαριασμό τους χωρίς ειδική συγκατάθεση.

¹ Για τα συμβαλλόμενα κράτη και τις επιφυλάξεις βλέπε στην ιστοσελίδα:

<http://treaties.un.org/Pages/Home.aspx?lang=en>

² Σημείωση της επιμελήτριας: τέθηκε σε ισχύ για την Ελλάδα στις 24.4.2002, Ανακοίνωση Υπουργείου Εξωτερικών υπ' αριθμ. Φ.0546/11/ΑΣ162/Μ.5073/2002 (ΦΕΚ 31, τ Α')

Άρθρο 3.- Οι αιτήσεις πρέπει να υποβάλλονται εγγράφως και δεν μπορούν να είναι ανώνυμες. Αίτηση που αφορά Κράτος-Μέρος στη Σύμβαση που δεν είναι Μέρος στο παρόν Πρωτόκολλο θεωρείται από την Επιτροπή απαράδεκτη.

Άρθρο 4.- 1. Η Επιτροπή δεν επιλαμβάνεται καμιάς αίτησης ειμή μετά τη διαπίστωση από την Επιτροπή της εξάντλησης των εσωτερικών ενδίκων μέσων, εκτός αν η διάρκεια της διαδικασίας προσφυγής υπερβαίνει τον εύλογο χρόνο ή δεν πιθανολογείται ότι το μέσο αυτό επιτρέπει επανόρθωση προς όφελος του προσφεύγοντος.

2. Η Επιτροπή θεωρεί ως απαράδεκτη κάθε αίτηση που:

α) Είναι ουσιαστικά όμοια προς αίτηση προηγουμένως εξετασθείσα από την Επιτροπή ή ήδη υποβληθείσα σε άλλη διαδικασία διεθνούς έρευνας ή ρύθμισης.

β) Είναι ασυμβίβαστη προς τις διατάξεις της Σύμβασης.

γ) Είναι προδήλως αβάσιμη ή ανεπαρκώς αιτιολογημένη.

δ) Αποτελεί κατάχρηση του δικαιώματος της προσφυγής.

ε) Αναφέρεται σε γεγονότα προγενέστερα της ημερομηνίας έναρξης ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου έναντι του ενδιαφερόμενου Κράτους-Μέρους, εκτός αν τα γεγονότα αυτά εξακολουθούν να υφίστανται και μετά την ημερομηνία αυτήν.

Άρθρο 5.-1. Μετά τη λήψη αίτησης, και πριν την έκδοση απόφασης επί της ουσίας, η Επιτροπή μπορεί ανά πάσα στιγμή να υποβάλει, με τη διαδικασία του κατεπείγοντος, στο ενδιαφερόμενο Κράτος-Μέρος αίτημα περί λήψης των συντηρητικών μέτρων που απαιτούνται για να αποφευχθεί η πρόκληση ανεπανόρθωτης ζημίας στα θύματα της εικαζόμενης παραβίασης.

2. Η Επιτροπή δεν εκδίδει προδικαστική απόφαση επί του παραδεκτού ή της ουσίας της αίτησης εκ μόνου του γεγονότος ότι ασκεί την αρμοδιότητα που της παρέχει η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 6.- 1. Η Επιτροπή γνωστοποιεί εμπιστευτικά στο ενδιαφερόμενο Κράτος-Μέρος κάθε αίτηση που της υποβάλλεται δυνάμει του παρόντος Πρωτοκόλλου, εκτός αν την κρίνει αυτεπάγγελτα απαράδεκτη χωρίς να το αναφέρει στο ενδιαφερόμενο Κράτος-Μέρος και υπό τον όρο ότι ο ενδιαφερόμενος ή οι ενδιαφερόμενοι συναινούν στη γνωστοποίηση των στοιχείων τους στο Κράτος -Μέρος.

2. Το ενδιαφερόμενο Κράτος-Μέρος υποβάλλει εγγράφως στην Επιτροπή, εντός προθεσμίας έξι μηνών, διασαφήσεις ή δηλώσεις που παρέχουν εξηγήσεις επί της υπόθεσης που αποτελεί αντικείμενο της αίτησης, αναφέροντας, περιπτώσεως δοθείσης, τα διορθωτικά μέτρα που έλαβε.

Άρθρο 7.- 1. Κατά την εξέταση των αιτήσεων που λαμβάνει δυνάμει του παρόντος Πρωτοκόλλου, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της όλα τα στοιχεία που της διαβιβάζονται από τα άτομα ή ομάδες ατόμων ή για λογαριασμό τους και από το ενδιαφερόμενο Κράτος-Μέρος, συμφωνείται δε ότι οι πληροφορίες αυτές πρέπει να κοινοποιούνται στα ενδιαφερόμενα Μέρη.

2. Η Επιτροπή εξετάζει κεκλεισμένων των θυρών τις αιτήσεις που της απευθύνονται δυνάμει του παρόντος Πρωτοκόλλου.

3. Μετά την εξέταση αίτησης, η Επιτροπή διαβιβάζει τις σχετικές διαπιστώσεις της, που συνοδεύονται ενδεχομένως από τις συστάσεις της, στα ενδιαφερόμενα Μέρη.

4. Το Κράτος-Μέρος εξετάζει δεόντως τις διαπιστώσεις και τις τυχόν συστάσεις της Επιτροπής, στην οποία απαντά εγγράφως, εντός προθεσμίας έξι μηνών, ενημερώνοντάς την ειδικότερα για κάθε ενέργεια στην οποία προέβη υπό το πρίσμα των διαπιστώσεων και συστάσεών της.

5. Η Επιτροπή μπορεί να καλέσει το Κράτος-Μέρος να της υποβάλει περαιτέρω στοιχεία σχετικά με τα μέτρα που έλαβε σε συνέχεια των διαπιστώσεων και τυχόν συστάσεών της και, εάν η Επιτροπή το κρίνει πρόσφορο, στις μεταγενέστερες εκθέσεις που το Κράτος -Μέρος πρέπει να της υποβάλλει, σύμφωνα με το άρθρο 18 της Σύμβασης.

Άρθρο 8.- 1. Εάν η Επιτροπή πληροφορηθεί, βάσει αξιόπιστων στοιχείων, ότι Κράτος-Μέρος παραβιάζει κατάφωρα ή συστηματικά τα δικαιώματα που αναφέρονται στη Σύμβαση, καλεί το Κράτος αυτό να

συνεξετάσει τα εν λόγω στοιχεία και να υποβάλει τις σχετικές παρατηρήσεις του.

2. Η Επιτροπή, στηριζόμενη στις τυχόν παρατηρήσεις του ενδιαφερόμενου Κράτους-Μέρους, καθώς και σε οποιοδήποτε άλλο αξιόπιστο στοιχείο διαθέτει, μπορεί να αναθέσει σε ένα ή περισσότερα μέλη της να διενεργήσουν έρευνα και να της υποβάλουν χωρίς καθυστέρηση τα σχετικά πορίσματα. Η έρευνα αυτή μπορεί, όταν συντρέχουν λόγοι και με τη συναίνεση του Κράτους-Μέρους, να περιλαμβάνει επισκέψεις στην επικράτεια του Κράτους αυτού.

3. Μετά την εξέταση των αποτελεσμάτων της έρευνας, η Επιτροπή διαβιβάζει τα πορίσματα στο ενδιαφερόμενο Κράτος-Μέρος, συνοδευόμενα, περιπτώσεως δοθείσης, από παρατηρήσεις και συστάσεις.

4. Αφού ενημερωθεί σχετικά με τα αποτελέσματα της έρευνας και τις παρατηρήσεις και συστάσεις της Επιτροπής, Το Κράτος-Μέρος υποβάλει τις παρατηρήσεις του στην Επιτροπή εντός προθεσμίας έξι μηνών.

5. Η έρευνα είναι εμπιστευτική και η συνεργασία του Κράτους -Μέρους θα απαιτείται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

Άρθρο 9.- 1. Η Επιτροπή μπορεί να καλέσει το ενδιαφερόμενο Κράτος-Μέρος να συμπεριλάβει στην έκθεση, που πρέπει να υποβάλει σύμφωνα με το άρθρο 18 της Σύμβασης, διευκρινίσεις όσον αφορά τα μέτρα που έλαβε σε συνέχεια της έρευνας που διενεργήθηκε δυνάμει του άρθρου 8 του παρόντος Πρωτοκόλλου.

2. Μετά τη λήξη της εξαμήνου προθεσμίας που αναφέρεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 8, η Επιτροπή μπορεί, εάν συντρέχει λόγος, να καλέσει το ενδιαφερόμενο Κράτος-Μέρος να την ενημερώσει σχετικά με τα μέτρα που έλαβε σε συνέχεια τέτοιου είδους έρευνας.

Άρθρο 10.- 1. Κάθε Κράτος-Μέρος μπορεί, κατά την ημερομηνία υπογραφής ή επικύρωσης του παρόντος Πρωτοκόλλου ή προσχώρησης σε αυτό, να δηλώσει ότι δεν αναγνωρίζει στην Επιτροπή την αρμοδιότητα που της παρέχουν τα άρθρα 8 και 9.

2. Κάθε Κράτος-Μέρος που έχει προβεί στη δήλωση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου μπορεί ανά πάσα στιγμή να αποσύρει τη δήλωση αυτή με κοινοποίηση προς τον Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 11.- Το Κράτος-Μέρος λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε τα πρόσωπα που υπόκεινται στη δικαιοδοσία του και υποβάλλουν αίτηση στην Επιτροπή, να μην αποτελούν εξ αυτού του γεγονότος αντικείμενο κακής μεταχείρισης ή εκφοβισμού.

Άρθρο 12.- Η Επιτροπή αναφέρει συνοπτικά στην ετήσια έκθεση που συντάσσει, σύμφωνα με το άρθρο 21 της Σύμβασης, τις δραστηριότητες που άσκησε δυνάμει του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 13.- Κάθε Κράτος-Μέρος δεσμεύεται ότι θα κάνει ευρέως γνωστή και θα διαδώσει τη Σύμβαση, καθώς και το παρόν Πρωτόκολλο, και ότι θα διευκολύνει την πρόσβαση στα στοιχεία τα σχετικά με τις διαπιστώσεις και τις συστάσεις της Επιτροπής, ειδικότερα δε για τις υποθέσεις που αφορούν αυτό το Κράτος-Μέρος.

Άρθρο 14.- Η Επιτροπή καταρτίζει τον εσωτερικό κανονισμό της και ασκεί τις αρμοδιότητες που της παρέχει το παρόν Πρωτόκολλο σύμφωνα με τον κανονισμό αυτόν.

Άρθρο 15.- 1. Το παρόν Πρωτόκολλο είναι ανοικτό προς υπογραφή από όλα τα Κράτη που έχουν υπογράψει τη Σύμβαση, την έχουν επικυρώσει ή έχουν προσχωρήσει σε αυτήν.

2. Το παρόν Πρωτόκολλο υπόκειται σε επικύρωση από κάθε Κράτος που έχει επικυρώσει τη Σύμβαση ή έχει προσχωρήσει σε αυτήν. Τα έγγραφα επικύρωσης θα κατατεθούν στον Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

3. Το παρόν Πρωτόκολλο είναι ανοικτό προς προσχώρηση κάθε Κράτους που έχει επικυρώσει τη Σύμβαση ή έχει προσχωρήσει σε αυτήν.

4. Η προσχώρηση ενεργείται με την κατάθεση εγγράφου προσχώρησης στον Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 16.- 1. Το παρόν Πρωτόκολλο θα τεθεί σε ισχύ τρεις μήνες μετά την ημερομηνία κατάθεσης του δεκάτου εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης.

2. Για κάθε Κράτος που θα επικυρώσει το παρόν Πρωτόκολλο ή θα προσχωρήσει σε αυτό μετά τη θέση σε ισχύ του εν λόγω Πρωτοκόλλου, τούτο θα τεθεί σε ισχύ τρεις μήνες μετά την ημερομηνία κατάθεσης από το Κράτος αυτό, του εγγράφου του επικύρωσης ή προσχώρησης.

Άρθρο 17.- Το παρόν Πρωτόκολλο δεν επιδέχεται καμία επιφύλαξη.

Άρθρο 18.- 1. Κάθε Κράτος-Μέρος μπορεί να προτείνει τροποποίηση του παρόντος Πρωτοκόλλου και να καταθέσει το κείμενό της στον Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Ο Γενικός Γραμματέας θα κοινοποιεί την πρόταση στα Κράτη-Μέρη και θα τους ζητά να του γνωρίσουν αν επιθυμούν τη σύγκληση διάσκεψης των Κρατών-Μερών προς εξέταση της πρότασης και ψηφοφορία. Εάν το ένα τρίτο τουλάχιστον των Κρατών-Μερών αποφασίσουν υπέρ της σύγκλησης διάσκεψης, ο Γενικός Γραμματέας συγκαλεί τη διάσκεψη υπό την αιγίδα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Κάθε τροποποίηση που εγκρίνεται από την πλειοψηφία των παραστώντων και ψηφισάντων στη διάσκεψη Κρατών-Μερών υποβάλλεται προς έγκριση στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών.

2. Η ισχύς των τροποποιήσεων θα άρχεται αφ' ης εγκριθούν από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών και γίνονται δεκτές από τα δύο τρίτα των Κρατών-Μερών στο παρόν Πρωτόκολλο, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται από το αντίστοιχο Σύνταγμά τους.

3. Αφ' ης οι τροποποιήσεις τεθούν σε ισχύ, καθίστανται υποχρεωτικές για τα Κράτη-Μέρη που θα τις έχουν αποδεχθεί, τα δε λοιπά Κράτη-Μέρη εξακολουθούν να δεσμεύονται από τις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου και από κάθε άλλη τροποποίηση την οποία θα έχουν προηγουμένως αποδεχθεί.

Άρθρο 19.- 1. Κάθε Κράτος-Μέρος μπορεί να καταγγείλει το παρόν Πρωτόκολλο ανά πάσα στιγμή απευθύνοντας έγγραφη κοινοποίηση στον Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Η καταγγελία έχει αποτέλεσμα έξι μήνες μετά την ημερομηνία λήψης της κοινοποίησης από τον Γενικό Γραμματέα.

2. Οι διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου εξακολουθούν να εφαρμόζονται σε κάθε αίτηση που υποβλήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 2 ή κάθε έρευνα που άρχισε σύμφωνα με το άρθρο 8 πριν την ημερομηνία κατά την οποία η καταγγελία έχει αποτέλεσμα.

Άρθρο 20.- Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ειδοποιεί όλα τα Κράτη:

α) περί των υπογραφών, επικυρώσεων και προσχωρήσεων,

β) περί της ημερομηνίας έναρξης ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου και κάθε τροποποίησης που εγκρίθηκε δυνάμει του άρθρου 18,

γ) περί κάθε καταγγελίας δυνάμει του άρθρου 19.

Άρθρο 21.- 1. Το παρόν Πρωτόκολλο, του οποίου τα κείμενα στην αγγλική, αραβική, κινεζική, ισπανική, γαλλική και ρωσική είναι εξίσου έγκυρα, κατατίθεται στα αρχεία του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

2. Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών διαβιβάζει κεκρωμένο αντίγραφο του παρόντος Πρωτοκόλλου σε όλα τα Κράτη που αναφέρονται στο άρθρο 25 της Σύμβασης.

Άρθρο δεύτερο.- Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και του Πρωτοκόλλου που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 16 αυτού.